

EU emissiehandel en het Kyoto-protocol

Achtergrondinformatie over de relatie tussen CO₂-emissiehandel in Europees verband (EU ETS) en in internationaal verband (Kyoto)

Sinds 2005 nemen duizenden industriële bedrijven in Europa verplicht deel aan CO₂-emissiehandel. Met dit nieuwe milieu-instrument stelt de overheid een grens aan hun totale uitstoot van CO₂, maar geeft ze de vrijheid om hun totale verplichting onderling flexibel te verdelen. De Europese Unie heeft CO₂-emissiehandel tussen bedrijven opgezet als één van de instrumenten om te kunnen voldoen aan het uitgangspunt van het Kyoto-protocol: het stabiliseren van de concentratie broeikasgassen in de atmosfeer. In dit infoblad leest u meer over de achtergrond en basisprincipes van het Kyoto-protocol en de relatie met CO₂-emissiehandel. Aan het einde vindt u verwijzingen naar meer gedetailleerde informatie.

Het Kyoto-protocol

De aanleiding voor het Kyoto-protocol was de constatering van wetenschappers dat de atmosfeer opwarmt als gevolg van een verhoogde concentratie van broeikasgassen. Zij voorspellen dat dit 'versterkte broeikaseffect' wereldwijd een blijvende klimaatverandering kan veroorzaken. Met ingrijpende gevolgen, zoals de stijging van de zeespiegel, zoetwatertekorten, droogte en verstoorde ecosystemen.

In 1992 onderkenden de Verenigde Naties dit probleem en stelden een klimaatverdrag op, wat in 1997 resulteerde in concrete afspraken: het Kyoto-protocol. Hierin werd gesteld dat in de periode 2008 tot en met 2012 de gemiddelde uitstoot van broeikasgassen in industrielanden 5,2% onder het niveau van 1990 moet zijn. Het betreft zes broeikasgassen, die met name voortkomen uit de verbranding van fossiele brandstoffen (industrie, huishoudens, verkeer) en landgebruik (landbouw,

bosbouw). Uitstoot uit luchtvaart en internationale scheepvaart wordt niet meegerekend.

Nationale Kyoto-verplichtingen

In het Kyoto-protocol is voor ieder industrieland een reductiepercentage vastgesteld. Ontwikkelingslanden hoeven niet te reduceren. De EU-lidstaten hebben hun gezamenlijke reductiepercentage herverdeeld met als resultaat dat Nederland 6% moet reduceren. Inmiddels hebben de meeste VN-landen het Kyoto-protocol geratificeerd en zich daarmee gecommitteerd aan de afspraken. Opvallende afwezige is de Verenigde Staten.

Kyoto-rechten

Industrielanden krijgen een hoeveelheid Kyoto-rechten toegewezen (Assigned Amount Units – AAUs) die hun toegestane uitstoot vertegenwoordigt. Voor Nederland is dat dus jaarlijks de uitstoot van 1990 minus 6%. Na

afloop van de periode 2008-2012 moet ieder deelnemend industrieland haar daadwerkelijke uitstoot verantwoorden met Kyoto-rechten. Als de verwachte uitstoot groter is dan toegestaan, heeft een land twee mogelijkheden om aan deze verplichting te voldoen:

1. de nationale uitstoot reduceren
2. extra Kyoto-rechten verwerven

Voor het verwerven van extra Kyoto-rechten bestaan drie mechanismen:

1. Internationale emissiehandel:

Kyoto-rechten van andere landen kopen.

2. Clean Development Mechanism (CDM):

Reductieprojecten in ontwikkelingslanden financieren en daarvoor Kyoto-rechten (Certified Emission Reductions -CERs) ontvangen.

3. Joint Implementation (JI):

Reductieprojecten in industrielanden financieren en daarvoor Kyoto-rechten (Emission Reduction Units - ERUs) ontvangen.

De bedoeling van dit systeem van Kyoto-rechten is dat de uitstoot van broeikasgassen daar plaatsvindt waar dat het meest eenvoudig is. Landen kunnen tenslotte zelf bepalen welke strategie ze kiezen om hun afspraken na te komen: nationaal reduceren of in het buitenland. Voor het broeikas effect maakt het namelijk niet uit waar een broeikasgas wordt uitgestoten.

Relatie met EU-emissiehandel

Het Europese systeem van CO₂-emissiehandel werkt ook met emissierechten: EU Allowances (EUAs). Dit type rechten wordt al gebruikt sinds 2005 en zal ook in de periode 2008-2012 blijven bestaan. EUAs worden verdeeld over Europese bedrijven die deelnemen aan CO₂-emissiehandel op basis van nationale allocatieplannen (NAPs). Vervolgens moeten de bedrijven jaarlijks hun CO₂-uitstoot verantwoorden met EU Allowances. Ook hier geldt dat bedrijven met een te hoge uitstoot op twee manieren aan deze verplichting kunnen voldoen: zelf reduceren of extra rechten verwerven. Door dit principe is een complete financiële markt voor emissierechten ontstaan.

De Europese Unie heeft bepaald dat bedrijven naast EUAs onder voorwaarden ook CERs en ERUs mogen gebruiken om hun uitstoot te verantwoorden. Deze kunnen ze verwerven door zelf projectdeelnemer van CDM of JI-projecten te worden of door ze te kopen op de markt.

De belangrijkste voorwaarden hiervoor zijn:

- Periode 2005-2007: CERs mogen onbeperkt worden gebruikt, ERUs mogen niet worden gebruikt.
- Periode 2008-2012: Voor het gebruik van CERs en ERUs geldt een limiet, die is vastgesteld in het nationale allocatieplan. In Nederland is dat per bedrijf 10% van haar allocatie.

Meer informatie

De NEa ondersteunt als overheidsorgaan de uitvoering van emissiehandel in Nederland en houdt toezicht op de bedrijven. Ze beheert onder andere het Nederlandse register voor CO₂-emissiehandel; het digitale 'banksysteem' voor alle genoemde typen emissierechten.

Voor meer informatie over emissiehandel en de NEa kunt u onze website bezoeken: www.emissieautoriteit.nl. Met vragen over de uitvoering van emissiehandel belt u op werkdagen de Helpdesk NEa tussen 9.00 uur en 12.00 uur (telefoonnummer 070 – 339 52 50). U kunt uw vragen aan de NEa ook stellen via e-mailadres nea@minvrom.nl.

Daarnaast kunt u op internet de volgende websites raadplegen:

- Klimaatverandering: www.vrom.nl/klimaat, www.klimaatportaal.nl
- Kyoto-protocol: www.unfccc.int
- CDM/JI: <http://international.vrom.nl/pagina.html?id=7396>, www.carboncredits.nl
- Allocatie: [www.CO₂-allocatie.nl](http://www.CO2-allocatie.nl)
- CO₂-emissiehandel: www.vrom.nl/emissiehandel